

Statsministerens kontor
Postboks 8001 Dep.
0030 Oslo

Vår dato: 12.06.2024
Deres dato: [Deres dato]
Vår referanse: [Vår ref]
Deres referanse: [Deres ref]

Att: statsminister Jonas Gahr Støre

NHO etterlyser en forsterket innsats i Norges Europaarbeid

NHO viser til EØS-utredningen NOU 2024:7 som ble lagt frem i april. Utredningen inneholder mange gode forslag til hvordan man kan styrke forvaltningen av EØS-avtalen og Norges forhold til EU. Vi forventer at utvalgets tilrådinger blir grundig vurdert i oppfølgingen. NHO kommer tilbake til et mer grundig innspill i høringsrunden, men vi vil allerede nå fremheve noen overordnede perspektiver som det er særlig viktig at regjeringen følger opp raskt.

Økt politisk styring, prioritering og koordinering

EØS-utvalget konstaterer i sin rapport at politisk styring er avgjørende for effektiv samordning. De fremhever behovet for politisk engasjement og oppmerksomhet i EØS-arbeidet som forutsetninger for å lykkes med prioritering av EØS-arbeidet og samordning på tvers av departementer.

NHO mener at det er behov for bedre koordinering mellom departementene for å speile den sektorovergripende tilnærmingen i EU, der nye overordnede politikk mål har skapt en mer tverrgående og helhetlig tenkning rundt politikktutforming. Det resulterer i regelverk som går på tvers av tradisjonelle inndelinger, gjerne i form av større pakker. Rettsaktenes tekniske og sektorovergripende karakter stiller krav til lederskap og samordning i forvaltningen.

Slikt regelverk passer ikke nødvendigvis inn i avtaleverket mellom EU og Norge. Flere rettsaker inneholder innenfor/utenfor-problematikk når det gjelder EØS-relevans. Et systematisk arbeid med innenfor/utenfor-problematikk, og en horisontal tilnærming på tvers av departement til måten man vurderer EØS-relevans på, er derfor svært viktig.

Hvis man i tillegg legger til det høye omstillingstempoet i Europa, er NHOs vurdering at dagens kapasitet i norsk forvaltning ikke strekker til. Manglende prioritering av EØS-arbeidet gjør det krevende å sikre norske særinteresser, tidlig påvirkning, effektiv gjennomføring i norsk rett og tilpasning for næringslivet. Situasjonen er allerede bekymringsfull, og utfordringene vil ikke bli

mindre med tiden. Tvert imot kan vi forvente at behovet for å styrke forvaltningen av EØS-avtalen vil øke i årene fremover.

Derfor bør det politiske mandatet og den koordinerende rollen i regjeringen knyttet til EU/EØS styrkes slik at det blir mulig å se på tvers av sektorer og sikre at horisontale hensyn tillegges vekt. Det må også etableres klarere strukturer for avveining av motstridende interesser.

Effektiv innlemmelse av nye rettsaker

Utredningen understreker behovet for å redusere etterslepet av rettsaker i EØS-avtalen. Etterslepet av rettsaker har gjennom flere år vært gjenstand for oppmerksomhet grunnet et stabilt, men høyt, antall rettsaker som av ulike årsaker ikke blir tatt inn i EØS-avtalen.

Et stort etterslep svekker utviklingen av det indre marked og bidrar til usikkerhet for norske virksomheter. Som avtalepart i EØS-avtalen forplikter Norge seg til å sikre best mulig forvaltning av både rettigheter og plikter i henhold til EØS-avtalen. Med et stort etterslep over tid signaliserer Norge at vi ikke evner å forvalte våre forpliktelser godt nok.

Dette er spesielt uheldig i en tid med økende geopolitisk polarisering, økt proteksjonisme og en bekymringsfull utvikling for det multilaterale samarbeidet. I praksis er EØS-avtalen vår viktigste tilknytning til EU-samarbeidet og den gir oss både en formell kanal inn til vårt viktigste marked og en mer uformell og politisk kanal inn til EU-samarbeidet. Å sikre norske politiske og økonomiske interesser i dagens geopolitiske situasjon, hvor mange av utfordringene og løsningene er grenseoverskridende, krever gode samarbeidsrelasjoner med våre nærmeste naboer og gjennom deres samarbeid i EU. God og ansvarlig forvaltning av EØS-avtalen er en forutsetning for å sikre norske interesser i Norge, Europa og globalt.

NHO ber regjeringen ta umiddelbare grep for å sikre at etterslepet av rettsaker reduseres så raskt og så mye som mulig.

Involvering av arbeidslivets parter og berørte grupper

Vi støtter opp om EØS-utvalgets anbefaling om å styrke samarbeidet mellom myndighetene og arbeidslivets parter. Utvalget understreker betydningen av å involvere bredest mulig i tidlig fase for å gi informasjon, legge til rette for innspill og forankring hos «brukerne» av regelverket – i forvaltningen, næringslivet, arbeidslivets parter og andre interesseorganisasjoner.

NHO mener at utviklingstrekkene i EU utfordrer Norges vante samarbeidsstrukturer og arbeidsmetoder, samtidig som farten i regelverksutviklingen gjør det utfordrende å henge med for norske aktører. Tettere dialog mellom myndighetene og ikke-statlige aktører vil styrke alles mulighet til å påvirke forslag til nytt regelverk i sine respektive formelle og uformelle kanaler. Arbeidslivets parter er ofte medlem av en rekke europeiske organisasjoner og har et omfattende nettverk i EU-landene og i Brussel, som gir tilgang til annen type informasjon enn myndighetene får gjennom offisielle kanaler. Uformell kontakt og informasjonsutveksling er vesentlig all den tid Norge har færre formelle påvirkningskanaler enn medlemslandene.

-

NHO oppfordrer regjeringen til å gjennomføre et krafttak i Europaarbeidet. Eldring-utvalget har foreslått mange nyttige grep – mange av tiltakene har vært foreslått flere ganger tidligere uten at de har blitt gjennomført. I noen av tilfellene vil selv små grep få stor effekt.

Vi ser frem til videre dialog.

Vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon

Ole Erik Almlid
Administrerende direktør